

3.8 Odnosnie artykułu 26 ust. 2, Państwa Członkowskie powinny w ramach dokonywanej przez siebie oceny zasięgać opinii organizacji pozarządowych i partnerów społecznych.

4. Podsumowanie

4.1 Komitet uważa, że propozycja ustanowienia Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców (EFU II) na lata 2005-2010 jest uzasadniona, że przewiduje ona duży budżet, oraz że jej struktura akcentuje wspólną odpowiedzialność Państw Członkowskich i Wspólnoty. Podkreśla ponadto, że przyjmowanie i integracja uchodźców pozostają filarami zdrowej polityki w dziedzinie azylu.

4.2 Komitet wyraża zadowolenie z faktu, że propozycja zobowiązuje Państwa Członkowskie i organy odpowiedzialne, jaki powinny one utworzyć, do włączenia do współpracy – dla zwiększenia jej skuteczności – wszystkich zainteresowanych podmiotów, a w szczególności organizacji społeczeństwa

obywatelskiego oraz władz regionalnych i lokalnych. Pragnie jednak zasygnalizować, że w realizacji EFU II należy nadać priorytet skuteczności działania oraz zagwarantować proste i przejrzyste procedury działania dla podmiotów niepaństwowych.

4.3 Komitet podkreśla konieczność ustalenia wspólnych kryteriów gromadzenia danych dotyczących uchodźców, w szczególności w celu zapewnienia równowagi pomiędzy działaniami prowadzonymi w różnych państwach oraz porównywalności w skali międzynarodowej. Wnioskuje ponadto, aby działania wspólnotowe dotyczyły głównie wspierania i rozwijania potencjału administracyjnego i zarządczego w nowych Państwach Członkowskich.

4.4 Komitet ufa, że decyzja w sprawie propozycji EFU II zostanie szybko podjęta i że towarzyszyć jej będą odpowiednie i przejrzyste zasady realizacji.

Bruksela, 2 czerwca 2004 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Roger BRIESCH

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie propozycji rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu

COM(2003) 741 final – 2003/0302 (COD)

(2004/C 241/11)

Dnia 23 stycznia 2004 r. na mocy art. 95 i 251 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską Rada postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie propozycji rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu

Sekcja ds. Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, odpowiedzialna za przygotowanie prac Komitetu w tym przedmiocie, przyjęła swą opinię dnia 10 maja 2004 r. Sprawozdawcą była Ulla Brigitta Sirkeinen.

Na 409. sesji plenarnej z 2-3 czerwca 2004 r. (posiedzenie z dnia 2 czerwca 2004 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyjął następującą opinię 154 głosami za przy jednym głosie przeciw i dziesięciu wstrzymujących się.

1. Wstęp

1.1 Oczekuje się, że druga dyrektywa w sprawie wewnętrznego rynku gazu, przyjęta w czerwcu 2003 r., zapewni przeprowadzenie niezbędnych zmian strukturalnych w systemie prawa, które umożliwią usunięcie ostatnich przeszkód dla zakończenia tworzenia wewnętrznego rynku gazu ziemnego. Dyrektywa zapewnia wszystkim odbiorcom gazu ziemnego nie będącym gospodarstwami domowymi prawo swobodnego wyboru dostawców z dniem 1 lipca 2004 r., a wszystkim klientom – z dniem 1 lipca 2007 r. Gwarantuje również dostęp stron trzecich do sieci przesyłu i dystrybucji gazu na podstawie ogłaszanych publicznie i regulowanych taryf, dostęp do instalacji magazynowych na zasadach regulowanych lub negocjowa-

nych, rozdzielenie z mocy prawa firm przesyłowych oraz dużych i średnich firm dystrybucyjnych i wreszcie ustanowienie organu regulacyjnego w każdym z Państw Członkowskich.

1.2 Dla osiągnięcia celu, jakim jest wewnętrzny rynek gazu, niezbędne są dodatkowe środki szczegółowe dotyczące sposobu eksploatacji systemów przesyłu. Podobne procedury wprowadzono dla energii elektrycznej na mocy rozporządzenia przyjętego w czerwcu 2003 r. Rozporządzenie to przewiduje wprowadzenie jednolitych struktur taryfowych, w tym w handlu transgranicznym, udostępnianie informacji o zdolnościach połączeń wzajemnych oraz zasadach zarządzania przeciążeniami sieci.

1.3 Europejskie Forum Regulacji Gazu spotyka się dwa razy do roku w Madrycie w celu wypracowywania praktycznych zasad przesyłu na rynku gazu. Forum składa się z przedstawicieli Komisji, Państw Członkowskich, krajowych organów regulacyjnych, przemysłu gazowego i użytkowników sieci. W lutym 2002 roku Forum uzgodniło wytyczne w zakresie dobrych praktyk TPA (Third Party Access – dostępu strony trzeciej); we wrześniu 2003 r. wytyczne te zostały poprawione i uszczegółowione. Mają one charakter dobrowolny i niewiążący, lecz operatorzy sieci przesyłowych, jak również inne strony, zobowiązały się do ich przestrzegania.

1.4 Komisja, która monitorowała przestrzeganie tych wytycznych przez operatorów, informuje, że wciąż utrzymuje się wysoki i niemożliwy do zaakceptowania poziom niezgodności. Zdaniem Komisji daleko jeszcze do osiągnięcia równych zasad gry w zakresie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu.

2. Propozycja Komisji

2.1 Celem, do którego zmierza propozycja Komisji, jest umocnienie wewnętrznego rynku gazu poprzez ustanowienie nowych ram prawnych dla przesyłu gazu na szczeblu europejskim w oparciu o wnioski z ostatniego Forum w Madrycie. Proponowane zasady opierają się na istniejących już przepisach dotyczących transgranicznej wymiany energii elektrycznej, jednak ich zakres jest szerszy – obejmują bowiem również dostęp do sieci i kalkulację opłat za przesył gazu w sieci wewnątrz Państw Członkowskich.

2.2 Rozporządzenie w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu przewiduje przyjęcie szczegółowych i wiążących wytycznych opartych na obecnych Wytycznych w Zakresie Dobrych Praktyk uzgodnionych na Forum w Madrycie (z wyjątkiem – w chwili obecnej – kwestii taryf) i obejmujących:

- oferowanie przez operatorów sieci przesyłowych usług dostępu stronom trzecim;
- przydział zdolności przesyłowych i zarządzanie przeciążeniami sieci, łącznie z zasadą use it or lose it (korzystaj lub trać) i mechanizmami wtórnego obrotu zdolnościami przesyłowymi;
- wymogi przejrzystości;
- strukturę i sposób tworzenia taryf, w tym równoważenie opłat.

2.3 Rozporządzenie przewiduje również metodę dalszego kształtowania wytycznych zgodnie z zasadami komitologii. Nakłada również na krajowe organy regulacyjne obowiązek zadbania o wprowadzenie w życie uzgodnionych wytycznych.

3. Uwagi ogólne

3.1 Celem projektu rozporządzenia jest ustanowienie sprawiedliwych zasad dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego. Podstawowym dążeniem jest tu umocnienie konkurencji na wewnętrznym rynku gazu i zapewnienie bezpieczeństwa dostaw wszystkim użytkownikom, a co za tym idzie – popieranie inwestycji w infrastrukturę przesyłową. W chwili obecnej przepustowość sieci przesyłu gazu w UE jest wystarczająca, ale ta sytuacja może już niebawem ulec zmianie w obliczu szybkiego wzrostu popytu na gaz. Rosnące uzależnienie Unii od dostaw gazu z krajów nienależących do UE oraz wynikające stąd problemy związane z zaopatrzeniem i bezpieczeństwem sprawiają, że gospodarowanie infrastrukturze przesyłowej gazu i regulacja tej branży nabiera szczególnej wagi.

3.2 Wytyczne forum madryckiego obowiązują od 2002 r., a w obecnej, zmienionej formie - od ponad sześciu miesięcy. Przedstawiciele branży gazowej twierdzą, że jest to zbyt krótki okres, by wyciągać wnioski dotyczące wdrażania tych zasad i opowiadają się za utrzymaniem zasady dobrowolności oraz przepisów krajowych opartych na zasadzie pomocniczości, do której odwołuje się druga dyrektywa w sprawie rynku gazu. Podkreślają, że dla umożliwienia inwestycji i zminimalizowania ryzyka dla inwestorów potrzebny jest rzetelny, stabilny i oparty na zachętach system regulacji.

3.2.1 Istotnym pytaniem jest tu, czy opóźnienia we wdrażaniu istotnie wynikają z niezdolności operatorów do przystosowania się do nich. Komisja stwierdza w tym względzie, że w wielu Państwach Członkowskich dostosowanie nastąpiło w wyznaczonych ramach czasowych.

3.2.2 Kolejne stwierdzenie dotyczące tempa dostosowania jest takie, że rozporządzenie w sprawie dostępu do sieci przesyłowych energii elektrycznej zostało przyjęte w połowie 2003 r., uzupełniając dyrektywę w sprawie rynku energii elektrycznej, przyjętą w tym samym czasie co dyrektywa w sprawie rynku gazu.

3.3 Biorąc pod uwagę powyższe argumenty, EKES przyjmuje z zadowoleniem propozycję rozporządzenia Komisji w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu. Tym niemniej Komitet ma kilka uwag dotyczących treści projektu rozporządzenia.

3.4 Jednym z dyskusyjnych zagadnień jest zakres projektu rozporządzenia: Czy powinno ono obejmować wszelki przesył gazu w ramach Unii Europejskiej czy tylko przesył transgraniczny? Czy powinno obejmować również instalacje magazynowe? EKES życzyłby sobie, aby rozporządzenie pozwoliło objąć wewnętrzny rynek gazu stabilnym, efektywnym i zharmonizowanym systemem przepisów, uwzględniającym zasadę pomocniczości i rozwoju wymiany. W takiej perspektywie – oraz w zgodzie z porozumieniem politycznym stanowiącym podstawę dyrektywy – należy dążyć do jak najszybszego wynegocjowania w ramach forum madryckiego zasad dostępu do instalacji magazynowych.

3.5 Kluczowym zagadnieniem jest sposób przygotowania zmian w przepisach rozporządzenia i podejmowania decyzji o ich wprowadzeniu. Komisja proponuje, aby w pracach wsparł ją Komitet powołany na mocy art. 13 rozporządzenia w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej. Obecnie obowiązujące zasady zostały uzgodnione na forum w Madrycie, na którym reprezentowani byli operatorzy systemów przesyłowych i użytkownicy sieci. Należy zapewnić sobie również ich dalsze uczestnictwo poprzez uznanie w rozporządzeniu, że przyszłe zmiany będą oparte na uzgodnieniach forum madryckiego, na przykład poprzez uzupełnienie art. 14 lub preambuły.

4. Uwagi szczegółowe

4.1 Ze względu na potrzebę ułatwienia trybu nowelizacji wytycznych oraz uniknięcia konieczności rychłej zmiany tekstu samego rozporządzenia można by uzupełnić definicje (art. 2) w taki sposób, by uwzględnić możliwość zmian wytycznych.

4.2 Opłaty za dostęp do sieci (art. 3)

Art. 3(1) stanowi pomiędzy innymi, że opłaty winny odzwierciedlać rzeczywiście ponoszone koszty, powiększone o godziwy zwrot z inwestycji. Komitet poparłby takie sformułowanie pod warunkiem, koszty, o których mowa zostaną określone jako „koszty efektywnej działalności gospodarczej”, co pozwoli klientom oczekiwać umiarkowanych cen.

W art. 3 ust. 1 stwierdza się następnie, że w ustalaniu cen należy w miarę potrzeb uwzględnić międzynarodowe porów-

nania między taryfami. Komitet jest zdania, że sformułowanie tu użyte jest niejasne i zastanawia się, czy jest ono zgodne z interesem klientów. Komitet proponuje zatem usunąć to zdanie.

4.3 Artykuł 14 należy zmienić poprzez uzupełnienie dotyczące zaangażowania zainteresowanych stron w proponowanych procedurach komitologicznych.

4.4 Monitorując wdrażanie rozporządzenia, Komisja winna brać także pod uwagę poglądy wszystkich zainteresowanych stron. Należy to uwzględnić w art. 15.

4.5 Istotne punkty sieci, na temat których musi być publikowana informacja, są obecnie zdefiniowane w załączniku (3.2) do projektu rozporządzenia. Definicje te, mające kluczowe znaczenie dla przejrzystości, winny być włączone jako osobny artykuł do treści samego rozporządzenia, co sprawi, że zmiany w nich wprowadzać będzie można wyłącznie na zasadach współdecydowania.

4.6 Komitet zwraca uwagę na delikatną, strategiczną naturę infrastruktury gazowej: równoważenie obciążenia sieci, wartości graniczne ciśnienia na węzłach, rozbudowa infrastruktury gazociągowej lub instalacji do skraplania gazu, uwzględnienie progów nasycenia. Rozporządzenie wspólnotowe powinno zapewnić zasoby materialne i środki działania, które ułatwią planowanie perspektywiczne i prawidłową regulację ze strony operatorów w tej dziedzinie.

Bruksela, 2 czerwca 2004 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Roger BRIESCH